

ಕರ್ನಾಟಕ ವಿಧಾನ ಸಭೆ

KARNATAKA LEGISLATIVE ASSEMBLY

ಬುಧವಾರ ದಿನಾಂಕ ೨೦ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ೧೯೮೫ ಶ್ರಾವಣ ೩೦, ೧೯೦೭ ಶಕ.

ಸದನವು ವಿಧಾನ ಸೌಧದಲ್ಲಿರುವ ವಿಧಾನ ಸಭೆಯ ಸಭಾಂಗಣದಲ್ಲಿ, ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯-೩೦ ಗಂಟೆಗೆ ಸಮಾವೇಶಗೊಂಡಿತು.

[ಅಧ್ಯಕ್ಷರು (ಶ್ರೀ ಬಿ. ಜಿ. ಬಣಕಾರ್ ರವರು) ಹೀಕವನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು]

ಸಂತಾಪ ಸೂಚಕ ನಿರ್ಣಯ

ಸಂತ ಲೋಂಗೋವಾಲರವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ (ಮಾನ್ಯ ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಗರಾಡಳಿತ ಸಚಿವರು).— ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ, ಒಂದು ದುರದೃಷ್ಟಕರವಾದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ ಸಂತ ಲೋಂಗೋವಾಲರರು ಹಂತಕರ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮೆಲ್ಲರನ್ನು ಶೋಕಿಸುತ್ತಿರುವಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಿಂಸೆ ಯಾವ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲಾರದು ಮತ್ತು ಬಗೆಹರಿಸುವ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದ್ದು ತಿಳಿದು ಜನರು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಂದು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಪಂಜಾಬ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಅವರು ಆ ಜನರ ನಾಯಕರಾಗಿ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಹೊತ್ತು ಪಂಜಾಬ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಿಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ ಇಡೀ ದೇಶಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ತಂದು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಒಬ್ಬ ಪಂಜಾಬಿ ಮಗು ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಇದು ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು. ಇದರಿಂದ ದೇಶದ ಯಾವ ಸಮಸ್ಯೆಯೂ ಕೂಡಾ ಬಗೆಹರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಸಂತ ಲೋಂಗೋವಾಲರ ನಾಯಕತ್ವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ದೃಷ್ಟಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದವರು, ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ತಾರೀಖನ್ನು ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿರತಕ್ಕಂಥ ವಿಚಾರ ನಮಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಚುನಾವಣೆಗಳು ಆದಮೇಲೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ನೆಲೆಸುತ್ತದೆ, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾದಂಥ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಆ ರಾಜ್ಯದ ರಾಜ್ಯಭಾರವನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡ ಜನರ ಕ್ಷೇಮವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಸೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಧಕ್ಕೆಯಾಗಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಆಗಬಾರದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ನಾನು ಆಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾವೆಲ್ಲ ಸಂತ ಲೋಂಗೋವಾಲರ ನಾಯಕತ್ವಕ್ಕೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನ, ಅದು ಕಾರ್ಯಗತ ಆಗತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಆಸೆ ಪಟ್ಟಿದ್ದೆವು. ಅದಕ್ಕೆ ತಾತ್ಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಧಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಆದರೂ ಸನ್ಮಾನ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರು ಈ ದೇಶದ ಜನರಿಗಿಲ್ಲಾ ಮನವಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ವರ್ತಿಸಬೇಕು, ದಿಟ್ಟ ನಿಲುವಿನಿಂದ ನಾವು ನಮ್ಮ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕೆಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಸ್ವಾಗತವಾದಂಥ ವಿಚಾರ. ಆದುದರಿಂದ ಸಂತ ಲೋಂಗೋವಾಲರ ಅಕಾಲಿಕ ಮೃತ್ಯು, ಪಂಜಾಬ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಆಗಲಿ ಎಂದು ಹೇಳುವಿಟ್ಟು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರಿಂದ ನಾವು ಧೃತಿಗಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೇ ಒಂದು ಶಕ್ತಿಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನಾಗಿ

ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಕಡೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಮತ್ತು ನನ್ನ ಪರವಾಗಿ ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಸಿಗಲಿ, ಅವರೂ ಹೋದ ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ನಾವೂ ಹೋಗಿ ದೇಶದ ರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಯಾಣ ಸಾಧಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲಾ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡೋಣ, ಆ ಶಕ್ತಿ ನಮಗಲ್ಲಾ ಬರಲಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಆಸೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ (ವಿರೋಧ ಪಕ್ಷದ ನಾಯಕರು).—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹಲವಾರು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಗಳನ್ನು ರಾಜಕಾರಣದಲ್ಲಿ, ಅದೂ ಇತ್ತೀಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ನಾವು ಮತ್ತೊಂದು ದಿಗ್ಭ್ರಮೆಯನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಗೆ ಸೇರಿಸತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ದುರಾದೃಷ್ಟಕರ ಸನ್ನಿವೇಶ ಒದಗಿಬಂದದ್ದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡ ಆತಂಕವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿದೆ, ದುಃಖವನ್ನು ತಂದಿದೆ. ಮತ್ತು ಯಾವ ಒಂದು ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಚಲವಾದ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಅದು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅಲಾಗಾಡಿತೇನೋ ಎಂಬ ಭಾವನೆಯನ್ನು ಉತ್ಪನ್ನ ಮಾಡ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನಾವು ಕಾಣುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸಂತ ಹರಚಂಡ್ ಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲರು ಜೈಲಿ ನಲ್ಲಿದ್ದರು. ಕೆಲವುದಿನಗಳ ಮುಂಚೆ ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಂಥವರು. ಆದರೂ ಕೂಡಾ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಗ್ರತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಪಂಜಾಬಿನ ಹಿತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಿಖ್ ಬಾಂಧವರು, ಹಿಂದೂ ಬಾಂಧವರು ಎಲ್ಲ ಜಾತಿಯ, ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳೂ ಎಲ್ಲ ಧರ್ಮಗಳ ಒಗಟು ಮತ್ತು ಮೈತ್ರಿಯ ಬೆಸುಗೆಗೋಸ್ಕರ, ಅವರು ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಯವರ ಜೊತೆಗೆ ಅರ್ಥಾತ್ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತುಕತೆ ಮಾಡಿದರು. ಅವರೊಬ್ಬರೇ ಅಲ್ಲ, ಅವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಒಪ್ಪಂದ ಆದಮೇಲೆ ಅವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೆಂಬಲವನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದರೆ, ನಿಜವಾಗಲೂ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಮುಖಂಡರುಗಳು ಯಾವ ಪಂಜಾಬ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಅವರು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ನಮಗೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ದೊರಕಿದೆ ಎಂಬ ಸದ್ಭಾವನೆಯಿಂದ ಆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅವರೂ ಕೂಡಾ ಅವರ ಜೊತೆಗಿದ್ದರು. ನಮಗೆ ಬಂದ ಪತ್ರಿಕಾ ವರದಿ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಪ್ರಕಾರ ಪಂಜಾಬ್‌ನಲ್ಲಿ ಲೋಂಗೋವಾಲರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಂಬಲ ಸಿಖ್ ಜನರಲ್ಲಿ ಇತ್ತು ಎಂಬ ಅಂಶ ನಮಗೆ ವೇದ್ಯ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಅವರ ಅಕಾಲಮೃತ್ಯು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಸಹಚರರಿಗೆ, ಅವರ ಜೊತೆಗಿದ್ದ ನಾಯಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ಈಗ ಆಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಮುಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಅನುಮಾನಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡಾ ನಾವು ನಂಬಿಕೆ ಇಡೋಣ, ಲೋಂಗೋವಾಲರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಕಡಿಮೆ ಇಲ್ಲದಂಥ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರಕಾರದ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಲೋಂಗೋವಾಲರು ಪಂಜಾಬಿನ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹಿತದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಬಂದಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಅವರೂ ಮುಂದು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳೋಣ, ನಿನ್ನೆ ನಡೆದಂಥ ಘಟನೆ ದೊಡ್ಡ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯಿತು. ಶ್ರೀಮನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಸರಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ. ಚಿನ್ಮಾಣಿಗಳ ದಿನಾಂಕ, ವೇಳಾಪಟ್ಟಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಟಣೆಯಾಗಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಒಂದು ಘಟನೆ ನಡೆದಿರ ತಕ್ಕದ್ದು, ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ಪ್ರೇಮಿಗಳಿಗೆ ನಿಜವಾಗಲೂ ಬಹಳ ಕಳವಳವನ್ನು ತಂದುಕೊಡತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಜಿಲ್ಲಾ ಮುಖಂಡರುಗಳೂ ಕೂಡಾ ನಿನ್ನೆ ದಿವಸ ಪುನಃ ಕೊಲೆಗೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ ಹಿಂದಿನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಚಿ. ಡಿ. ಪಿ. ಮುಖಂಡರು ಕೊಲೆ ಗೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಕೊಲೆಗೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟ್ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಕೊಲೆಗೀಡಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಮುಖಂಡರುಗಳೂ ಕೊಲೆಗೀಡಾದರು. ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಹಿಂಸೆಯಿಂದ ಬಗೆಹರಿಸುವಂತಹ ವಿಚಾರಧಾರೆಗೆ ಹೋದರೆ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರು ಯಾವ ಒಂದು ಶಾಂತಿಯಾ ವಂತ್ರ ನಮ್ಮ ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆಯಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಯಾವುದೂ ಪ್ರಪಂಚದ ದೊಡ್ಡ ಕೈದಿವೆಗಳಾಗದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದಿದೆ. ನಾವು ಕೆಲವು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ, ಎಲ್ಲಿ ಹಿಂಸೆ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಅದು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಇರಬಹುದು, ಮಾಡಿ ದ್ದಾರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಸಾಫಲ್ಯವನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. Violence breeds violence only. ಹಿಂಸೆ ಮರಿ ಹಿಂಸೆಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹಿಂಸೆ, ಹಿಂಸೆಗಳ ಮರಿಯನ್ನು ಹಾಕುತ್ತದೆಯೇ

ವಿನಹ ಮತ್ತೇನನ್ನೂ ತಂದುಕೊಡಲಾರದು ಬೀರೂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಮಿಡಲ್ ಈಸ್ಟ್ ಕಂಟ್ರೀಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತೇವೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ, ಪರ್ವಾತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಿಂಹಳದಲ್ಲೂ ಕೂಡಾ ಈಗಲೂ ಕೂಡ ನಾವು ಇದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಿಜವಾಗಲೂ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಎರ ಮೂತು ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ನಾವು ಯಾವ ಒಂದು ನೀತಿ ಹಾಗೂ ವಾದದ ಬಗ್ಗೆ ನಂಬಿಕೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಶಾಂತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಸೌಹಾರ್ದದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಶ್ವಾಸ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ, ಇಂಥ ಅಪರೂಪವಾಗಿರತಕ್ಕ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಅಭಿಪ್ರಾಯಕ್ಕೆ ಈಡು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಬಹಳ ವಿಪತ್ಕಾರಕವಾಗುತ್ತದೆ, ಅಪತ್ಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ, ಇದು ಒಳ್ಳೆಯದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಧರ್ಮಗಳು, ಹಲವಾರು ಜಾತಿಗಳು, ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಗಳು. ಹಲವಾರು ಮತಗಳು, ಹಲವಾರು ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರತಕ್ಕಂಥ ನಮ್ಮಂಥ ಬೃಹತ್ ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸಮಗ್ರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಧರ್ಮ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯ ಬಗ್ಗೆ, ಪ್ರೀತಿ ವಿಶ್ವಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಪರಸ್ಪರ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ, ಶಾಂತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮ ಭವಿಷ್ಯವನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೋಸ್ಕರ, ಪದೇ ಪದೇ ಮೇಲೆ ಇರತಕ್ಕಂಥವರು, ಆಪಾದನೆಯನ್ನಾಕರಿಸುವವರು, ಅಡಿಯಿಂದ ಮುಡಿಯುವವರಿಗೆ ಇಂತಹ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾವು ವಿರೋಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸಮಾರೂ ಎಲ್ಲರೂ ಕೂಡಾ ಕೂಲಿ ಗೀಡಾಗತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೆ, ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷ ಇರಬಹುದು, ಯಾವುದೇ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಬಂದವರು ಇರಬಹುದು, ನಾಳೆ ಅವರು ಹೇಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಜನರ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿ ಜನರ ಸಲಹೆಯೇ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕತಕ್ಕಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅವರ ಮುಖಂಡತ್ವ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ, ಮುಂದೆ ಏನು ಎಂಬುದು ಪ್ರಶ್ನೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಕಗ್ಗಾಲಿಯ ನಂತರ, ಹಲವಾರು ಕಗ್ಗಾಲಿಗಳನ್ನು ಉಂಡಿರುವ ನಾವು ಇದಕ್ಕೆ ಇತಿಶ್ರೀ ಹಾಡದಿದ್ದರೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟ. The attitude of tit for tat should go. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡ ಬಹುದು. ಆದರೆ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಲ್ಲಿ ನಮಗಿರತಕ್ಕಂಥ ನಂಬಿಕೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿ ಅವರ ಸಮಯೋಚಿತವಾಗಿ ಬಹಳ ಗಂಭೀರತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ, ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕುವಂತಹ ಮಾತನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮಂಜಾವ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಎಷ್ಟೇ ಕಷ್ಟವಾದರೂ, ಕೂಡಾ, ಈ ಕ್ಲಿಷ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ, ಜ್ವಲಂತ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪುನಃನಿರ್ವಹಣೆ ಪರಿಹಾರ ವನ್ನು ಹುಡುಕಿದ್ದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ರಾಜಕೀಯ ಪಕ್ಷಗಳೂ ಕೂಡಾ ಅದನ್ನು ಸ್ವಾಗತ ಮಾಡಿದ್ದವು. ಅಸ್ಸಾಂ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಕೂಡಾ ಪರಿಹಾರ ಆಗತಕ್ಕ ಒಂದು ಅವಕಾಶ ಬಂದಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಈ ರೀತಿ ಆದರೆ, ಯಾವುದೇ ಪಕ್ಷದ ಸರಕಾರ ಅದು ಮೇಲೇ ಇರಲಿ, ಇಲ್ಲೇ ಇರಲಿ, ಯಾರೂ ಕೂಡಾ ಸಮಸ್ಯೆಗೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಒಂದು ವಿಶಿಷ್ಟವಾದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗನಿಸುತ್ತದೆ, ಸಂತ ಲೋಂಗೋವಾಲ್‌ರವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಾವು ದುಃಖ ಪಡಬೇಕು. ಮತ್ತು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಬಂದರೂ ಕೂಡ ನಮ್ಮ ಚಿಂತನೆ ಅಡ್ಡದಾರಿ ಹಿಡಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡದ ನಾವು ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ದೈವದಿಂದ ಮುನ್ನುಗ್ಗುವ ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ನಾವು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಜೀವಿಗಳ ಹೊಗತಕ್ಕ ಸಂದರ್ಭ ಬಂದರೂ ನಾವು ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಸಮಾಜದ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳೂ ಸಿದ್ಧರಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಒಂದು ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಪದೇ ಪದೇ ಪ್ರತಿಪಾದನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂತ ಹರಚಂದಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲ್‌ರವರ ನಿಧನ ಅಕಾಲಿಕ ವಾದದ್ದು ಅವರು ೧೯೩೨ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ, ಕೇವಲ ೫೨-೫೩ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ರಾಜಕಾರಣ, ಎಷ್ಟೋ ವರ್ಷಗಳ ಸೇವೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಅವರು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಗ್ರತೆಗೆ, ರಾಜಕೀಯ ಅಧಿಷ್ಠಿತಿಯ ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಾಗಿದ್ದರೂ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಜೀವಕ್ಕೆ ಭಯ ಎಂಬತಕ್ಕ ಭಾವನೆ ಬಂದಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಅವರು ಮುನ್ನುಗ್ಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣ ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯನ್ನು ದಿಗ್‌ಬ್ರಮೆಗೊಳಿಸುವುದಲ್ಲದೆ, ಶೋಕಸಾಗರದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿಸಿದೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಅವರ ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅವರ ಕೆಲಸಗಳು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತವೆ. ಮರಣ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಉದ್ಭವವಾದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಬೆಲೆಯೂ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಬೆಲೆಯನ್ನು ಸಂತ ಹರಚಂದಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲ್‌ರು ಕಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶೋಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರ

ಕುಟುಂಬವರ್ಗಕ್ಕೆ ಅಲ್ಲದೆ, ಅವರ ಸ್ನೇಹಿತರು ಪಂಜಾಬ್ ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಇಡೀ ರಾಷ್ಟ್ರ, ರಾಷ್ಟ್ರದ ಹೊರ ಭಾಗಗಳಿಂದ ಸಹ ಸಿಕ್ ಸಹೋದರರು ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೂ ಕೂಡ ಈ ಒಂದು ದುಃಖವನ್ನು ಭರಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ದೇವರು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸೋಣ. ಅಲ್ಲದೆ ಗುರನಾನಕ್ ಅವರೂ ಕೂಡ ಶ್ರೀಯುತರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ. ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರವರು ಯಾವ ಮಾತನ್ನು ಆಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ವಿರೋಧಪಕ್ಷದ ಪರವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇಂದು ಇಡೀ ಸಮಸ್ಯೆ ದುಃಖದಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್ (ರಾಜಾಜಿನಗರ).--ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಹತ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ವರ್ಷದೊಳಗೆ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಹಾನ್ ನಾಯಕರೊಬ್ಬರನ್ನು ಭಯೋತ್ಪಾದಕರು ಬಲಿಶಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಂತ್ ಹರಚಂದ್ ಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲ್ ಅವರ ಹತ್ಯೆ ತೀರಾ ಅಮಾನುಷವಾದುದು, ಅಮಾನುಷಿಯವಾದುದು. ಇಂತಹ ಹತ್ಯೆಗೆ ದಿಗ್ಗುಮುಳುಂಟು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಕ್ರೋಧವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ. ಸಂತ್ ಹರಚಂದ್ ಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲ್ ಅವರು ಪಂಜಾಬ್ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ನಾಯಕರೂ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅವರು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ, ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಂಥ ಒಬ್ಬ ಅದ್ವಿತೀಯ ನಾಯಕರಾಗಿದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ದಸ್ತಗಿರಿ ಮಾಡಿ ಜೈಲಿನಲ್ಲಿಟ್ಟಾಗಲೂ, ಮತ್ತು ಜೈಲಿನಿಂದ ಹೊರಗೆ ಬಂದಮೇಲೂ ಸಹ ಅವರು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕರು ತಲೆ ಕೆಡಿಸಿ ಕೊಂಡರು. ಇವರು ಮಾತ್ರ ಹೊರಗೆ ಬಂದು, ಮೂಲಭೂತವಾದ ಪಂಜಾಬ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕು, ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕಾದರೆ, ಇದನ್ನು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸಬೇಕೇ ವಿನಃ ಬೇರೆ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬತಕ್ಕಂಥ ದಿಟ್ಟವಾದ ನಿಲುವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರು. ಆ ರೀತಿಯ ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಅವರು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ, ಪ್ರಧಾನಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ರಾಜೀವ್ ಗಾಂಧಿ ಮಾತ್ರ ಇವರ ನಡುವೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಒಪ್ಪಂದ ನಡೆಯಿತು. ಅದನ್ನು ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ಶ್ಲಾಘಿಸುತ್ತೇವೆ. ಅವರು ಭಯೋತ್ಪಾದಕರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ನಿಂತು. ನಾನು ಪ್ರಾಣ ಕೊಟ್ಟರೂ ಸಹ, ಹಿಂದೂ, ಸಿಕ್ ಜನರಿಗೆ ಉಳಿಯಬೇಕು ಎಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದು ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಲೋಂಗೋವಾಲರಿಗೆ ಮರಾಢಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅವರ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅನೇಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬರೀ ಸಂತರು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಉತ್ತಮ ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಆಗಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಅವರ ಜೀವನದಿಂದ ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅವರ ದಕ್ಷತೆ, ಅವರ ಸ್ವೈರ್ಯ, ಐಕ್ಯತೆಗೋಸ್ಕರ ಈ ಒಂದು ಮನೋಭಾವವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಗುಣ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ದಿನ ಅವರ ನಿಧನವಾಗುವ ತೊರಿಸುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ಕೊಲೆಗಡುಕರು ಅವರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು, ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ. ನಾಯಕರನ್ನು ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು, ಕಮ್ಯುನಿಸ್ಟರ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ದಿನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ (ಐ) ನ್ನು ಸಿಂಟರ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿರುವುದು ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ನಾಯಕರ ಕೊಲೆ ಮಾಡುವಂತಹ ಪ್ರಸಂಗ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬರೀ ನಾಲ್ಕು ಜನರ ಕೈವಾಡ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಹಿಂದುಗಡೆ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳ ಕೈವಾಡ ಇದೆ. ಪಂಜಾಬಿನಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ, ಹೊರಗಡೆಯೂ ಇದೆ. ಈ ದುಷ್ಟ ಶಕ್ತಿಗಳು ಪಂಜಾಬ್ ನ್ನು ಬೇರೆ ಮಾಡಿ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬ ಹಂಬಲ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಗಡೆ ದೇಶಗಳವರೂ ಇವರಿಗೆ ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂಬ ವಿಚಾರ ತಮಗಿಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹೊರದೇಶದ ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಕ್ಯಾಂಪರ್ ಎಂಬುವರು ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟು ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವರದಿಯಾಗಿದೆ. ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಡುವವರು ಯಾರೋ, ಬೆಂಬಲ ಕೊಡುವವರು ಯಾರೋ. ಇದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬಾರದು? ಇದು ಯಾರೊಬ್ಬರ ಕೊಲೆಗೆ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಸಮಸ್ತ ಜನತೆಯ ಕೊಲೆಗೆ ಇಂಥ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ಸಮೂಹಗಳ ಭಯವನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕು. ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು, ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ನಾವು ರೂಪಿಸತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ನಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಅದುದರಿಂದ ಇಂದು ಸಂತ್ ಹರಚಂದ್ ಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲ್ ಅವರ ನಿಧನ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತುಂಬಲಾರದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿದೆ.

ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಚುನಾವಣೆ ಬರುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಬರುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಳ್ಳೆಯವರು ಬರಲಿ ಎಂದು ನಾವು ಅಶಿಸೋಣ. ಶ್ರೀಯುತರ ನಿಧನಕ್ಕೆ ಸಂತಾಪವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರು ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೆಕ್ಕೆ ಮಾತಿಗೆ, ನಾನೂ ಬಗ್ಗಿದ್ದೀನಿ, ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಪರಿವಾರಕ್ಕೆ, ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ, ಅವರ ನಿಧನದಿಂದ ಉಂಟಾಗಿರುವ ದುಃಖವನ್ನು ಸಹಿಸತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶ್ರದ್ಧಾಂಜಲಿ ಅರ್ಪಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಂತ ಹರಚಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲ ಅವರ ವರಣದ ಸುದ್ದಿಯನ್ನು ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಓದಿದಾಗ ಗಾಭರಿಯಾಯಿತು. ಪಂಜಾಬಿನ ದಾರಿ ಸುಗಮವಾಗಿದೆ. ಸಿಖ್ ಹಿಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ, ಹಿಕ್ಕಾರಿಕ್ ಆಗ್ರಿಮೆಂಟ್ ಆಗಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಜ್ಜೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಈ ಸುದ್ದಿ ಬಂದಿದೆ. ಸಂತ ಹರಚಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲರು ಒಂದು ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗ ಕೆಲವು ನಿಜರು ಅವರನ್ನು ಅವಾನುಪವಾಗಿ ಕೊಲೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಓದಿದಾಗ ಏನಪ್ಪ ಪುನಃ ಪಂಜಾಬ್ ಸಮಸ್ಯೆ ಯಾವಾಗ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೋ ಎನ್ನುವ ಭಯವಾಯಿತು. ಈಗಾಗಲೇ ನೂರಾರು ಕೊಲೆಗಳಾಗಿವೆ. ಭಯಾನಕ ಶಕ್ತಿಗಳು, ವಿಚಿದ್ರಕಾರಕ ಶಕ್ತಿಗಳು ಏನಿವೆ ಅವು ನಮ್ಮ ಭಾರತ ದೇಶವನ್ನು ಒಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿಯೂ ಭಾರತ ದೇಶ ಒಂದಾಗಿ ಇರಬಾರದು ಎನ್ನತಕ್ಕ ಅವರ ಯೋಚನೆ ಇನ್ನೂ ನಿಂತಿಲ್ಲ, ಅವರ ಒಂದು ದುರ್ಬುದ್ಧಿಯನ್ನು ಇನ್ನೂ ಬಿಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮತ್ತೆ ಅವರು ಇನ್ನೂ ಪ್ರಬಲ ರಾಗುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ. ಮೆಕ್ಕನುರವರ ಕೊಲೆಯಾದಾಗ, ಪ್ರಧಾನಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಕೊಲೆಯಾದಾಗ ಪ್ರಿವೆಂಟ್ ವಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಆಮತ್ಸಿನಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಯಾವುದೋ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಕೊಲೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಇದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಸಂತ ಹರಚಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲರ ವರಣದ ವಾರ್ತೆಯನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಭಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರರವರೂ, ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೂ ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ರವರೂ ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯನ್ನು ನಾನೂ ಕೂಡ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತಾ, ಯಾವ ಒಂದು ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ, ಯಾವ ಒಂದು ಗುರಿಗಾಗಿ ಸಂತ ಹರಚಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲರು ಸತ್ತರೋ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಹೋರಾಡಿ ಹಿಂದು ಸಿಖ್ ಸಾಮರಸ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಲೋಂಗೋವಾಲರು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಈ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕೂಡ ಪ್ರತಿಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಈ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಸಂತಾಪವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಂಜಾಬ್ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಂತ ಹರಚಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾತುಕತೆ ನಡೆಸಿ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬಂದು, ಪಂಜಾಬ್ ಶಾಂತ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ದೇಶದ ಜನ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ನಿಟ್ಟುಸಿರು ಬಿಡುವಂಥ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ಅಘಾತದ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕೇಳಿದಿವೆ. ನಿನ್ನ ಸಾಯಂಕಾಲ ಈ ಸುದ್ದಿ ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಅವರನ್ನು ಆಸ್ಪತ್ರೆಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಉಳಿಯಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಂದ ತೆರಳಿದ್ದೆವು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ಪ್ರತಿಕೆ ನೋಡಿ, ವಿಷಯ ಕೇಳಿದಾಕ್ಷಣ ಬಹುಶಃ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾವುದೇ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ಘಟನೆಗಳು ನಡೆದಾಗ ಅದರ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವ ಒಂದು ಶಬ್ದವನ್ನೂ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ ಹೇಳುವಂಥ ಧೈರ್ಯ ಯಾರಿಗೂ ಬಾರದ ಸ್ಥಿತಿ ಈ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ. ನನ್ನ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಏನೆಂದರೆ, ಇಂತಹ ಒಂದು ಶಾಂತಿ ಪಾತವರಣ ಉಂಟಾದ ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಕ್ಷಣ ಈ ಚುನಾವಣೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದೂಡಿದ್ದರೆ ಬಹುಶಃ ಇವರನ್ನು ಸಾವಿನ ದಳದಿಂದ ಉಳಿಸಬಹುದಾಗಿ ತೋರಿಸಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗೊತ್ತಿದ್ದಾಗ ಸಹ ಶಾಂತಿದೂತರಾಗಿ ಸಮಗ್ರ ಭಾರತದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹಿಂದೂ ಸಿಖ್ ಬಾಂಧವ್ಯವನ್ನು ಉಳಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದಂಥ ಲೋಂಗೋವಾಲರು ಹಂತಕರ ಗುಂಡಿಗೆ ಬಲಿಯಾಗಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಣವನ್ನು ಅರ್ಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗಲಿ ಎಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸಿ, ನನ್ನ ಎರಡು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸ್ನೇಹಿತರೇ, ಸಂತ್ ಹರಚಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲರ ಕೊಲೆ ಏನಾಗಿದೆ ಅದು ಬಹಳ ಕರಾಳವಾದಂಥ ಕೃತ್ಯ. ಇಂತಹ ಕೊಲೆಗಳು ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ನಿನ್ನ ನಡೆದಿದ್ದು ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಹಿಂದೆ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮೆಕ್ಸನ್‌ರವರ ಕೊಲೆಯಾಗಿದೆ, ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾ ಗಾಂಧಿಯವರ ಕೊಲೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಕರಾಳ ಕೃತ್ಯಗಳು ನಡೆದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ವಾಗಲಿ, ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವಾಗಲಿ ಮಂಜೂಗರೂಕತೆ ವಹಿಸತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅದ್ಯ ಕರ್ತವ್ಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಒಂದು ಕರಾಳ ಕೃತ್ಯದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ನಾನು ಲೋಂಗೋವಾಲರ ಪರಿವಾರದವರ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಲಾಗಾರನಾಗಿ. ಅವರ ನಿಧನದ ಬಗ್ಗೆ ಶೋಕವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿ, ಈ ಒಂದು ಕರಾಳ ಕೃತ್ಯವನ್ನು ಖಂಡಿಸಿ, ಅದರಿಗೆ ಚಿರಶಾಂತಿ ದೊರಕಲೆಂದು ತಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಪರವಾಗಿ ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಈಗ ಮೃತರ ಗೌರವಾರ್ಥ ಒಂದು ನಿಮಿಷ ಮೌನ ಆಚರಣೆ ಮಾಡೋಣ.

(ಸಭೆಯು ದಿವಂಗತ ಸಂತ್ ಹರಚಂದ್ರಸಿಂಗ್ ಲೋಂಗೋವಾಲರ ಗೌರವಾರ್ಥ ಒಂದು

ನಿಮಿಷ ಮೌನವನ್ನು ಆಚರಿಸಿತು)

ವಿತ್ತೀಯ ಕಾರ್ಯಕಲಾಪಗಳು

೧೯೮೫-೮೬ನೇ ಸಾಲಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ (ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಂತ್ರಿಗಳು).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ೧೨ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಹಲವಾರು ಸಲಹಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ನನ್ನ ಧನ್ಯವಾದಗಳು. ಹಲವು ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದ ಟೀಕೆಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಾನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ೬ ಸಿಟಿ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ಸ್ ಇವೆ, ೧೬ ಸಿಟಿ ಮುನ್ಸಿಪಾಲಿಟಿ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಸ್ ಇವೆ, ೨೧೧ ಟೌನ್ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್ಸ್ ಇವೆ, ೧೩ನೋಟಫಂಡ್ ಏರಿಯ ಕಮಿಟಿಗಳಿವೆ, ಎರಡು ಸ್ಯಾನಿಟರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಇವೆ. ಒಟ್ಟು ೨೪೨ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ನನಗೆ ಈ ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಈ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ, ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಮೊದಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಒಂದು ದಿಶೆಯಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಯಾ ಪ್ರದೇಶದ ಮುನ್ಸಿಪಲ್ ಪ್ರೆಸಿಡೆಂಟರುಗಳನ್ನು, ಚೀಫ್ ಆಫೀಸರುಗಳನ್ನು ಕರೆದು ಮಾತನಾಡಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಪೂರ್ಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ಎರಡು ತಿಂಗಳ ಕಾಲ ಹಿಡಿಯಿತು. ಇದರಿಂದ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿರತಕ್ಕಂಥ ನೂರಾರು ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು. ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳದೆ ಪರಿಹಾರ ಹುಡುಕುವುದು ಅಷ್ಟು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸವಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ನನ್ನ ತಿಳುವಳಿಕೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈ ೨೪೨ ಸ್ಥಳೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಸುಮಾರು ಶೇಕಡ ೩೦ರಷ್ಟು ಜನ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಈ ೩೦ರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೩೦ರಷ್ಟು ಜನ ಬೆಂಗಳೂರು ನಗರದಲ್ಲಿ ವಾಸ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಕಳೆದ ಒಂದು ದಶಕದಲ್ಲಿ ನಗರಪ್ರದೇಶ ಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು, ಜೀವನೋಪಾಯವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು, ವ್ಯಾಪಾರವನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಜೀವನದ ಆರ್ಥಿಕ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜನ ಬರುತ್ತಾ ಇದ್ದಾರೆ ಈ ಜನ ಪಟ್ಟಣಗಳಿಗೆ ಧಾವಿಸಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿವೆ. ಈ ಹೊಸ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹಾಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ, ನಗರಸಭೆಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಪುರಸಭೆಗಳಿಗಾಗಲಿ ನಿವಾರಿಸತಕ್ಕ ಆರ್ಥಿಕಶಕ್ತಿ ಇದೆ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಉತ್ತಮಗೊಳಿಸತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ನನಗೆ ಕಡತದಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಿದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಗೊತ್ತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಈಗಿರತಕ್ಕ ವಸ್ತುಸ್ಥಿತಿ. ನಗರಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯಬೇಕು,